N°. 69. 185[illegible]

BREDASCHE COURANT.

DONDERDAG 26 AUGUSTUS.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 23den Augustus.

De *Moniteur* behelst in zijne nommers van den 20sten en den 21sten dezer [illegible] afgeloopen zitting aan het staatshoofd gerigte adressen van hulde en dank. Het aantal bekend gemaakte adressen van dien aard bedraagt thans 136, waaronder 38 die uitdrukkelijk de bestendiging verlangen van des Prinsen gezag door de constitutionele instelling van een erfelijk keizerschap.

— De *Moniteur* deelde den 15den dezer mede, dat aan vele honderden personen gratie of verligting van straf was geschonken, doch tot heden is nog niet bekend wie de gelukkigen zijn.

— Het *Bulletin des Lois* bevat een besluit van den President der Republiek, waarbij verschillende pensioenen worden toegelegd aan 75 militairen. Boven aan de lijst, welke het besluit vergezelt, komen de namen voor van de generaals *Bedeau* en *Changarnier*, die ieder een pensioen van 6000 francs zullen genieten. De namen der generaals *de Lamoricière* en *Leflô* heeft men te vergeefs op de lijst gezocht.

— Onder de personen, die dit jaar door de Regering geroepen zijn de algemeene raden te presideren, merkt men den markies *de la Rochejaquelein* op.

— Men herinnert zich dat twee plaatsen in het Wetgevend Ligchaam ten gevolge der weigering van de heeren *Cavaignac* en *Carnot* om den vereischten eed van trouw aan de tegenwoordige orde van zaken, als onvereenigbaar met hunne republikeinsche beginselen, af te leggen, open gebleven zijn, daar het gouvernement raadzaam achtte gebruik te maken van de tijdsruimte van zes maanden die bij de bestaande verordeningen voor de vervulling van openvallende plaatsen in het Wetgevend Ligchaam gelaten is. Deze tijdsruimte ten einde loopende, zijn de kiezers van twee kiesdistrikten van het departement der Seine opgeroepen om den 26sten september aanstkomende elk een lid van het [illegible]

— Op den eerst zeer onlangs geopenden spoorweg van [illegible] naar Straatsburg is den 20sten dezer, tusschen Nancy en Lunéville ten gevolge van eene verzakking in de aardenbaan, een trein uit het spoor geraakt, waarbij een vijftal wagens geheel vernield en een vrij groot aantal personen min of meer gekwetst zijn.

— Toen onlangs bij de hevige zomerhitte vele gevallen van honsdolheid voorkwamen, zijn allerwege in Frankrijk door de overheid maatregelen genomen tegen de losloopende honden. Men leest thans in de Parijsche bladen eene omstandige opgave, volgens welke ten gevolge dier maatregelen te Parijs en in de departementen nagenoeg twee honderd duizend honden zouden omgekomen zijn. Het aantal honden in Frankrijk is, volgens die opgave, thans nog meer dan vier millioen.

— De berigten uit Algiers loopen tot den 14den dezer. Men maakte daar toebereidselen, om het feest van den 15den Augustus door de inwijding van het standbeeld van den maarschalk *Bugeaud*, het ontsteken van een groot vuurwerk en het houden van illuminatien, te vieren. — Belidah, Oran en Orleansville waren door zware branden geteisterd.

— Den 11den heeft te Lissabon de aanbesteding aan eene Engelsche maatschappij plaats gehad van den spoorweg van Lissabon naar de Spaansche grenzen. Het gouvernement waarborgt 6 pCt. van het benoodigde kapitaal, en buitendien 1 pCt. voor de amortisatie.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 22sten Augustus.

Een dezer dagen uitgevaardigde kabinetsorder van den Koning van Pruissen strekt om gehoor te geven aan den herhaaldelijk, ook in de Pruissische kamers, uitgedrukten wensch, dat van staatswege eenige ondersteuning mogt worden gegeven aan oude krijgslieden, die aan den bevrijdingsoorlog tegen Frankrijk hebben deel genomen en thans in behoeftige omstandigheden verkeeren. Bij die kabinets-order zijn tot dat doel voor het loopende jaar 25,000 daalders beschikbaar gesteld en is bepaald dat in het vervolg jaarlijks eene som van 50,000 daalders op de begrooting zal worden gebragt. Uit dit fonds zal aan veteranen, tot den rang van sergeant-majoor of wachtmeester ingesloten, die aan de oorlogen tot 1815 hebben deel genomen en thans in Pruissen hun verblijf houden, gedurende hun leven eene ondersteuning worden uitgereikt, mits zij geheel of ten deele ongeschikt zijn om in hun onderhoud te voorzien, tevens hulpbehoevend zijn, en niet reeds als invaliden verzorgd worden.

— Prinses *Carola Wasa* is, benevens hare moeder, den 17den dezer te Stuttgardt aangekomen en reisde den volgenden dag naar Weenen voort. Het schijnt zich te bevestigen dat die Vorstinnen den winter op haar landgoed bij Brunn willen doorbrengen, zoodat het huwelijk met Prins *Louis Bonaparte*, indien ooit, althans vooreerst geen voortgang hebben zal.

— In het Oostenrijksche regeringsblad van den 19den dezer wordt bekend dat dien dag weder een zeker bedrag aan staatspapieren-geld verbrand, en daardoor de geheele som van het tot dusver vernietigde geklommen is tot 30,800,000 florijnen, waartoe een gedeelte der uit de leening van 1851 gesproten fondsen gebezigd is geworden.

— De staat van beleg van Weenen en Praag zal onmiddellijk na de verschijning van het besluit, betreffende de nieuwe organisatie van de administratieve dienst, opgeheven worden. Gezegd besluit moet reeds gereed zijn, en nog maar alleen op de onderteekening des Keizers wachten.

— De beide kamers der Zwitsersche Bondsvergadering hebben den 18den hare zittingen tot den 18den Januarij aanstaande verdaagd, na hare goedkeuring aan nog twee spoorweg-concessien te hebben gegeven; de eene betreft eenen spoorweg van Lucern over Wolhausen naar Zoffingen, de andere eenen spoorweg van Morges over Lausanne naar Yverdun; aan beide is de voorwaarde verbonden, dat de geheele onderneming binnen een bepaald en niet groot aantal jaren van wegen het Eedgenootschap, tegen betaling der alsdan uit te maken waarde, kan worden overgenomen.

ENGELAND.

LONDEN, den 24den Augustus.

De verdaging van het Parlement geeft aan onderscheiden oppositiebladen aanleiding om te herinneren, dat het Lagerhuis in de afgeloopen zitting de kabinets-quaestie latende rusten, daartoe mede bewogen werd door de verzekering van het nieuwe ministerie, dat het zich haasten zoude zijne staatkunde aan de beslissende uitspraak van het nieuwe Parlement te onderwerpen. Zij zeggen dat lord *Derby* thans die belofte en tevens een erkenden en steeds gevolgden regel der constitutionnele staatshuishouding verbreekt en het land in eene veelzins nadeelige onzekerheid laat, alleen ten einde het bestaan van zijn ministerie te rekken. [illegible] bladen antwoorden daarop, [illegible] loofd heeft, dan dat hij vóór het gewone tijdstip van de hervatting der parlementaire werkzaamheden, en wel bepaaldelijk vóór de Kersdagen, het Parlement in de gelegenheid zoude stellen om over de voortduring zijner diensten als minister te beslissen; en dat de thans bepaalde dag der zamenkomst van het Parlement nog ruim drie maanden vroeger is dan het gewone tijdstip. Zij doen verder opmerken, dat op eene vervroeging der parlementszitting van 1853 wordt aangedrongen om geene andere reden, dan omdat de kabinetsvraag spoedig zoude moeten worden beslist, en leiden hieruit af, dat alleen de partijen die het ministerie hopen omver te werpen, maar niet het land zelf nadeel zoude te vreezen hebben van eene verdaging des Parlements tot zelfs in Februarij, den gebruikelijken tijd van de hervatting der parlementaire werkzaamheden.

— H. M. vangt, met haren Gemaal en hunne Kinderen, den togt naar Balmoral in Schotland den 30 dezer aan, zal in het doorreizen de steden Gloucester, York en Newcastle aandoen en den nacht van 31 dezer op 1 september in het paleis van Holyrood te Edinburg doorbrengen.

— De Engelsche vloot onder den schout-bij-nacht *Dundas*, uit zes groote zeilschepen en vier stoombooten bestaande, bevond zich den 15den dezer in de baai van Gibraltar en moest den volgenden dag naar Smyrna voortstevenen.

— De stoomboot *Arctic* heeft nadere berigten uit New-York tot 7 dezer herwaarts overgebragt en dus den togt in slechts iets meer dan 10 dagen gemaakt. Het schijnt dat de vrees voor oorlog wegens de zaak der visscherijen meer en meer afnam. De secretaris van staat *Crampton* heeft eene depêche aan de Engelsche Regering afgezonden, waarin hij op het terugroepen harer oorlogsschepen en het schorsen van verdere orders tot wapening op de kusten van Amerika aandringt.

— Op grond der jongste tijdingen uit Australie zegt de *Times* dat de goudproductie aldaar, wanneer zij op den tegenwoordigen voet voortduurt, in een jaar tien tot elf millioen pond sterling zal opleveren.

BELGIE.

BRUSSEL, den 24sten Augustus.

Gisteren, Maandag, is alhier de acte ontvangen van de overeenkomst tusschen Frankrijk en Belgie betreffende den letterkundigen eigendom, welke den vorigen dag te Parijs geteekend was. Men leest daarover het volgende in de ministeriële *Indépendance Belge*: «De grondslag der gesloten schikking is aan den eenen kant het vervallen van het handelsverdrag van 1845, hetwelk niet zal worden vernieuwd; van den anderen kant het aangaan eener veel minder uitgestrekte overeenkomst, doch die, getuigende van den wensch der beide regeringen om de onderlinge betrekkingen der beide landen op een goeden voet te houden en de wering van den nadruk in beginsel vaststellende, aan België eenige voordeelen verzekert, waarover de nijver-

heidstakken zelve, welke bij den eersten oogopslag zouden kunnen meenen door de afschaffing van het regt van herdruk benadeeld te zijn, zich grootelijks, naar wij gelooven, zullen hebben te verblijden. Want door de nieuwe overeenkomst zal het regt waarmede thans de in België gedrukte boeken bij den invoer in Frankrijk bezwaard zijn, aanmerkelijk verlaagd worden. Dit zal mede het geval zijn met de regten op plaat- en graveerwerk en papier. Voor het drukwerk zal het regt slechts 20 franken per 100 kilogr. bedragen.

«Bij deze verlaging der regten en daar in België de prijs van het papier en het arbeidsloon minder hoog is dan in Frankrijk, zullen de hier te lande gedrukte boeken op de Fransche markt zelve met voordeel kunnen mededingen met de in Frankrijk gedrukte. Men begrijpt welk eene gelegenheid tot afzet zich alzoo opent voor de Belgische boekdrukkerij en boekhandel. Van den eenen kant zullen onze boekhandelaren een aanmerkelijk aantal werken, die algemeen eigendom geworden zijn maar nog dagelijks gezocht worden, kunnen uitgeven en in Frankrijk afzetten, dat is te zeggen op eene markt van 40 millioen zielen, welke thans voor hen gesloten is en die alleen evenveel waard is als alle andere markten te zamen genomen voor de in het Fransch geschreven boeken. Daar het aan den anderen kant voor de Fransche uitgevers voordeelig zijn zal de boeken, die zij uitgeven, in België te doen drukken, waar het arbeidsloon minder hoog is dan in Frankrijk, is het geene gewaagde voorspelling dat velen van hen niet aarzelen zullen zulks te doen, zoodra het zal kunnen geschieden zonder verlies der voordeelen welke hun de nationale markt oplevert. Door dit een en ander zal de boekdrukkerij in België niet weinig aanwakkeren, in stede van, gelijk eenigen voorspelden, door de wering van den nadruk gevaarlijk te worden getroffen.

«De verlaging van het regt op papier zal insgelijks de Fransche markt voor de producten der Belgische fabrieken openen.

«Men kan dus, ook wanneer men alleen op den nadruk en de daarbij betrokken nijverheidstakken let, met regt zeggen, dat zoo de getroffen overeenkomst aan Frankrijks verlangens voldoet, zij geenszins onvoordeelig voor België is.

«Doch België heeft nog meer voordeelen bedongen; de Fransche regering heeft toegestemd in eene aanmerkelijke verlaging van het regt op cotonnetten, broekstoffen, ongemeste vee en hop. Deze bewilligingen zijn in eene andere overeenkomst vervat dan de bepalingen betreffende den letterkundigen eigendom; maar beide overeenkomsten zijn voor den tijd van tien jaren aangegaan en zullen met den 1sten Januarij aanstaande in werking komen.

«Het handelsverdrag van 1845 had niet aan de verwachting hier te lande beantwoord, en daar de vernieuwing er van niet kon verkregen worden dan door opofferingen van meer belang dan de van het verdrag te verwachten voordeelen, mogen wij ons verheugen over den uitslag der onderhandelingen."

Op deze voorstelling van de uitkomst der onderhandelingen, wordt door een oppositieblad aangemerkt, dat het regt van 20 franken per 100 kilog. op den invoer in Frankrijk van in België gedrukte boeken, den voordeeligen afzet van deze op de Fransche markt onmogelijk maakt.

— Het niet officieel gedeelte van den *Moniteur* behelst het volgende aangaande het traktaat.

«Eene schikking, bevattende twee overeenkomsten, is te Parijs den 22sten dezer geteekend geworden tusschen de Belgische en Franschen gevolmagtigden. De eerste overeenkomst waarborgt den wederzijdschen kunst- en letterkundigen eigendom en verlaagt de artikelen van het tarief opzigtelijk de boeken, papieren en de verschillende voorwerpen die tot de typographische nijverheid behooren. De tweede bevat bovendien gunstige bepalingen voor eenige andere takken van Belgische nijverheid en landbouw. Het tijdstip waarop deze beide overeenkomsten in werking zullen treden is bepaald op den 1sten Januarij 1853. Het traktaat van 13 December 1845 is niet vernieuwd. De beide hooge contracterende partijen hebben door de nieuwe schikking de handhaving der vriendschappelijke betrekkingen tusschen de beide landen willen verzekeren en bevestigen."

Naar men zegt zou de regering de wetgevende kamers in de maand October willen bijeenroepen. De overeenkomst moet in de maand November geratificeerd worden.

— De twee beroemde schilderijen van *Rubens*, de *oprigting van het kruis* en de *afdoening*, welke te Antwerpen bewaard worden, zijn thans geheel hersteld en zullen eerlang wederom openlijk ten toon gesteld worden; vooralsnog echter zal men ze in de werkplaats van den heer *Le Roy* kunnen bezigtigen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 25sten Augustus.

De algemeene commissie ter bevordering eener verbeterde uitwatering in Noordbrabant heeft zes leden uit haar midden benoemd, om, zoo als wij vroeger reeds gemeld hebben, met HH. Ged. Staten in overleg te treden over de doelmatigste uitvoering der laatste missive van Z. Exc. den Minister van binnenlandsche zaken. Deze leden zijn de heeren: mr. *J. B. H. van de Mortel*; Jhr. mr. *H. A. van Tuyll Hubers*; *H. A. Bijvoet*, mr. *N. F. Sassen*, *H. Bogaerts* en *W. van Erp*, burgemeester te Geffen.

— Bij besluit van den 16den dezer heeft Z. M. het Ministerie van Oorlog gemagtigd, om ook dit jaar de bij de wet bedoelde najaarsoefeningen der miliciens niet te doen plaats hebben, zoodat zij in hunne haardsteden kunnen blijven.

— Het *Weekblad van het Regt* behelst het volgende:

»Het *Handelsblad* heeft dezer dagen berigt, »dat de minister van Justitie bereids een voltooid ontwerp van wet op de *Regterlijke Organisatie* bij den Raad van State zoude hebben ingediend." Wij zijn verzocht te melden, dat dit nog geenszins het geval is, en dat dit berigt alzoo ongegrond is. Men kan dit in billijkheid ook niet verwachten. Eerst den 15den Julij jl. heeft de heer *Strens* de portefeuille van het departement van Justitie op zich genomen. Slechts weinige dagen te voren werden de onderhandelingen over de aanvaarding dier betrekking met den heer *Strens* aangevangen. Hij had alzoo geen tijd om zich, hetzij vóór, hetzij na de aanvaarding der ministeriële betrekking, met het ontwerp der Regterlijke Organisatie zoodanig bezig te houden, dat het nu reeds aan den Raad van State zou kunnen worden aangeboden. Het zou verkeerd zijn, overdreven verwachtingen te doen ontstaan."

— De Minister van Binnenl. Zaken heeft, den 10den dezer, de volgende circulaire aan de gemeentelijke autoriteiten gerigt: «In het jaar 1850 is te Kampen opgerigt een instructie-bataillon, hoofdzakelijk bestemd ter opleiding van jongelingen tot korporaal en van korporaals tot onderofficieren der infanterie, zoowel voor het leger hier te lande, als voor dat in Oost-Indië. Tot dusverre is er een bijzondere lust opgemerkt tot dienstneming bij dat bataillon. Bij de uitbreiding, welke dat korps successivelijk heeft verkregen, en door de gedurige verstrekking van daar van korporaals en onderofficieren aan de andere korpsen, bestaat er voor jongelingen, die zich aan de militaire dienst willen wijden, doorgaande nog al gelegenheid, om bij het instructie-bataillon te worden aangenomen. Welligt zou het voor jongelingen, in wees- en andere godshuizen verpleegd, eene wenschelijke zaak zijn, van die gelegenheid gebruik te maken, om daardoor eene goede maatschappelijke betrekking te bekomen. Daarom geef ik mij de eer, te verzoeken, de besturen der wees- en gasthuizen in uwe provincie op die gelegenheid opmerkzaam te maken, in het belang hunner pupillen. De vereischten tot benoeming zijn in den regel, ouderdom tusschen de 16 en 18 jaren, een gezond ligchaamsgestel en bedrevenheid in het lezen, schrijven en de vier hoofdregels der rekenkunde. Voorts moet de verbindtenis worden aangegaan voor den tijd van *tien jaren*, en men, onder overlegging van de gewone, tot een militair engagement gevorderde bescheiden, zich adresseren aan den commandant van het instructie-bataillon, aan wien de admissie bepaaldelijk is overgelaten."

— Van goederhand verneemt men, dat de Koninklijke Akademie van Wetenschappen binnen kort hare werkzaamheden zal aanvangen daar de omstandigheden, die dit tot nog toe belemmerd hebben, niet meer bestaan. Zoo als men weet, zullen de vergaderingen der Akademie, welke in het Trippenhuis te Amsterdam zullen plaats hebben, in het openbaar worden gehouden.

— Het Haarlemmermeer is, zoo als door de commissie bekend gemaakt en door velen onzer gezien is, *droog geworden*, nadat die ontzaggelijke waterplas vele eeuwen bestaan had en steeds meer en meer om zich heen, nu aan dezen dan aan genen kant, zijne oevers had uitgebreid, groot is ook het getal vaartuigen, dat in die lange reeks van jaren op het Meer, door eene of andere reden gezonken of vergaan is, men denke slechts aan den strijd op het Meer, ten tijde der belegering in het jaar 1573. Aanmerkelijk en menigvuldig zullen dus de voorwerpen zijn, die, misschien al dadelijk, misschien later, bij de greppeling of bij de verbouwing in den droog geworden grond zullen worden ontdekt. Reeds is volgens medegedeeld berigt, het vroegere kerkhof van Nieuwerkerk gevonden; reeds zijn van tijd tot tijd, nu hier dan elders belangrijke voorwerpen aangetroffen, en in de laatste dagen schijnt het, zonder dat er bepaald naar gezocht werd, dat zich merkwaardige antiquiteiten hebben voorgedaan en er zich werkelijk b. v. reeds in het Meer gevondene munten in handen van personen binnen de stad Haarlem bevinden. Het mag dus waarlijk wel van het grootste gewigt geacht worden, dat zich eene commissie vorme, of dat er eene commissie benoemd worde, welke zich uitsluitend die zaak aantrekt, en die van al wat merkwaardig gevonden zal worden (zoo zij al niet bij magte mogt zijn of haar de middelen mogten ontbreken om er een kabinet van aan te leggen) eene beschrijving zal doen vervaardigen.

— De commissie van beheer en toezigt over de droogmaking van het Haarlemmer-meer heeft de belanghebbenden verwittigd, dat op Maandag 6 September aanstaande des middags 12 ure, aan het lokaal van het ministerie van Binnenlandsche Zaken, zal worden overgegaan tot de aanbesteding in het openbaar van het verbreeden en geschikt maken van den jaagweg langs de beringing tot een rijweg; — het aanleggen van een gedeelte wegs bij Halfweg, en het leveren van eene nieuwe pont voor de gemeenschap met rijtuig tusschen het stoomwerktuig *de Lijnden* en Halfweg; — in een perceel.

— Als een bewijs van vruchtbaarheid van goed bewerkte heidegrond, wordt vermeldt, dat op den 19 Aug. ll. op de hoeve Zwarteland onder Elspeet op de Veluwe, behoorende aan den heer *J. J. van Toornenbergen*, landbouwer aldaar, *ééne* stronk aardappelen (Zeeuwsche) is gerooid, waaraan gevonden zijn 135 stuks gezonde aardappelen, en wel 24 stuks groote, 23 stuks poters en de overige zoogenaamd uitschot.

De aardappelziekte wordt aldaar aan het loof waargenomen, de vrucht is echter van alle soorten, zoo wel van qualiteit als quantiteit, keurig.

— Uit Tilburg, schrijft men van den 22sten dezer:

»De oogst is in deze streken voor een groot gedeelte reeds binnen. Hetgeen men daarover verneemt, komt hoofdzakelijk op het volgende neder: De rogge is van eene zeer goede kwaliteit, ligt van korrel en dun van stroo. De haver heeft een ruimen oogst opgeleverd. De boekweit, die weldra gemaaid wordt, belooft veel. Tarwe en gerst worden hier, in vergelijk van de overige producten, weinig verbouwd; zij hebben een tamelijk goed gewas gegeven. Het koolzaad is weinig in kwantiteit, doch goed van kwaliteit. De zoo zeer gevreesde ziekte onder de aardappelen

heeft zich gelukkig tot nog toe slechts tot het loof bepaald, dat reeds overal verdord te velde ligt; de knol is overigens gaaf en gezond, en zoo de veelvuldige regens der laatste dagen daaraan geen bederf te weeg brengen, ziet men een rijken oogst van dit voorname product te gemoet. De regen heeft aan de klaver en de spurrie zeer goed gedaan; deze staan in overvloed te velde; dit gevoegd bij een ruimen hooioogst zal te weeg brengen, dat er verder genoeg voor het vee is, waardoor men verwacht, dat de boter goedkoop zal worden. Dus over het algemeen genomen, zal de vlijtige landbouwer zijne overmoeide pogingen ook dit jaar met een redelijken goeden oogst beloond zien."

— Zaturdag morgen werd te Amsterdam de vlag van de Koninklijke Nederlandsche Zeil- en Roeivereeniging geheschen, ter plaatse op den Oosterdokdijk, bestemd tot het houden van den uitgeschreven wedstrijd, waartoe niet minder dan 81 vaartuigen waren ingeschreven. Op hetzelfde tijdstip was de tribune geopend voor de leden en hun gezelschap, die weldra in niet gering getal, waaronder vele dames, verschenen. Even als vroeger was de tribune vervaardigd door den architect *G. Moele* en smaakvol gedecoreerd door den behanger *J. W. Nieuwkerk*. Door talrijke feestgenooten bezet, leverde zij, op dien oogenblik omgeven door vaderlandsche vlaggen, door festoenen en guirlandes, een eigenaardig schouw- [illegible] was verheven schoon. De op het water heerschende beweging, het gewoel en de drukte van zoo velen die op vaartuigen van allerlei soort het feest bijwoonden; het lossen van het geschut, dat de seinschoten voor de afvarende bodems gaf; de saluutschoten van de hulk (matrozen-instituut) en van de *Admiraal Tromp* (van den heer *Bosscher*); het wapperen der vlaggen van de schepen op het IJ en van eenige huizen in de nabijheid, waaronder het gebouw van het collegie *Zeemanshoop*, prijkende met de nationale-, de collegie- en de vereenigingsvlag, benevens de woning van den Consul van Zweden en Noorwegen; de muziek van het orkest des heeren *J. Ed. Stumpff*, onder diens leiding; de menschen-massa op den dijk en den wal; de belangstelling in den uitslag der wedstrijden; de gelukwenschingen waarmede de overwinnaars werden begroet, — dit waren de kenmerkende eigenschappen van het echt nationale feest, dat werd gevierd en tot welks goeden afloop zoowel het achtbare hoofd van het Stadsbestuur, als heeren commissarissen der vereeniging, de doeltreffendste maatregelen hadden genomen. Het weder was bij N. O. wind zeer gunstig.

— Te Z. Bommel is de bakker *H. v. O.*, ter zake van het in zijne winkel door de alhier gestationeerde rijks-ambtenaaren, bevonden brood, vermengd met haver, door de arrondissement regtbank te Tiel, veroordeeld tot eene geldboete van *f* 430 met verbeurdverklaring van het brood; bij onvermogen in eene gevangenisstraf van 14 dagen en in de kosten van het proces.

— Men schrijft uit Zierikzee van den 21 dezer:

» Reeds sedert eenige dagen werd de komst van den minister van binnenlandsche zaken te gemoet gezien, gisteren wapperden reeds de vlaggen van verscheidene gebouwen, en [illegible] Exc. te Bruinisse gaan afwachten, toen men per expresse de tijding ontving, dat de komst tot den volgenden dag was uitgesteld. Heden vernam men tot algemeen leedwezen, dat Zijne Exc. door ongesteldheid verhinderd was geworden zijn reis te vervolgen."

— Uit Middelburg schrijft men van den 23sten dezer:

«Heden morgen zeilde Zr. Ms. fregat *de Prins van Oranje*, kommandant de kapitein-ter-zee *Bijl de Vroe*, van Vlissingen, onder het lossen van salutschoten, zoowel van het schip als van de batterij, naar zee, om zich naar den Helder te begeven. Van daar zal gemeld schip met het fregat *Doggersbank* eene proefreis van veertien dagen in de Noordzee doen; vervolgens zoude laatstgemelde bodem eene reis naar de Westersche eilanden verrigten."

— Uit den Catalogus der Arnhemsche Tentoonstelling blijkt dat de volgende 49 Noordbrabandsche industriëlen medegewerkt hebben tot opluistering der tentoonstelling en tot roem der provincie hunner inwoning.

No. 7. J. G. van den Bogaert en Rouppe van der Voort te 's Hertogenbosch, rolletje lood en looden pijpen. No. 27. A. M. Oomen te Ginneken, lijm, schuurpapier, patentolie, urinate. No. 49. F. Frie te Helmond, touwgaren, handboogpees. No. 138. Petit en Fritsen te Aarle-Rixtel, gegoten klok met toebehooren. No. 141. M. Berben te 's Hertogenbosch, rijzadels. No. 147 W. van Heyzeldoorn te Berkel, gareel en drukkussen. No. 151. C. A. Teulings te 's Hertogenbosch, tilburij, paardentuig. No. 186. F. Reuters te 's Hertogenbosch, predikants hoed. No. 195. J. M. Hosewitz te Eindhoven, riet van staal, Spaansch riet. No. 207. Mertens te Breda, handschoenen. No. 212. [illegible] te Aarle-Rixtel, duffels, baaijen. No. 216. W. van den Akker en Comp. te Boxtel, damast en tafelgoed. No. 217. H. Nahmer te Geldrop, gesponnen wollen garens. No. 228. Mutsaers en Kerstens te Tilburg, duffels en baaijen. No. 229. G. W. Kaulen en Comp. te Helmond, bonten en zakdoeken. No. 230. G. Kerssemakers te Gestel bij Eindhoven, damasten tafelgoed. No. 235. A. P. Meeussen te Breda, satijnen. No. 239. Pollet en Zonen te Tilburg, duffels, jichtbaai, lamsbaai. No. 246*. H. van der Voort te Boxtel, linnen, damast, gehekeld vlas. No. 247*. Gebr. Rath te Veghel, zakdoeken, laken, linnen. No. 248*. P. C. van de Ven te Boxtel, damasten zakdoeken. No. 254. Julius Nahmer te Eindhoven, bukskins. No. 255. Wesselman, Bogaers en Sanders te Helmond, damasten tafelgoed. No. 262. J. N. Diepen en Comp. te Tilburg, lakens, duffels, dimmets. No. 265. W. Prinzen te Helmond, Friesche bonten. No. 268. Van den Briel te Stratum bij Eindhoven, broekstoffen. No. 274. P. F. van Vlissingen en Comp. te Helmond, meubelkatoen, doeken. No. 277*. H. S. Swinkels te Boxtel, damasten tafelgoed. No. 280. J. Schellekens te Eindhoven, gekleurd vlim, zakdoeken. No. 286. Van Geffen en Comp. te Boxtel, damasten. No. 300. W. Holleman te Strijp, moltonnen sprei. No. 324. A. Oomen te Breda, leuningstoel, vuurscherm. No. 337*. C. van Thoor te Breda, schrijfcasette. No. 350. H. Berail te St. Michiels-Gestel, reukeloos secreet, urinoir. No. 353. G. Rosu te Breda, ingelegde tafel. No. 381. P. de Ruyter te Breda, pianino. No. 476. J. J. Arkensteyn en Zoon te 's Hertogenbosch, de Feller, geschiedkundig woordenboek, 28 deelen. No. 482. Lutkie en Cranenburg te 's Hertogenbosch, gekleurd papier, bindwerk. No. 501. J. H. Itz, te 's Hertogenbosch, schilderijlijsten. No. 512. Mertens te Breda, ingebonden boeken. No. 521. Mevr. A. M. Terk van Lidt van Alphen te Boxmeer, gravure op spiegelglas. No. 548. W. T. en A. P. Hermans te Eindhoven, zilveren kerksieraden. No. 587. Wed. C. Bressers en Zonen te Tilburg, handbogen, pijlen. No. 598. H. J. Harting te Breda, galvanometer, teekeninstrumenten. No. 632. J. M. Kluytmans te Eindhoven, uit hout gesneden beeld. No. 656. Asijl Steenbeek te Etten, matjes, speelgoed van inlandsch roggestroo. Bijvoegsel. No. 729. Chevalier en Comp. te 's Hertogenbosch, ijzeren haard-ornament. No. 731. P. en H. Vreede en Comp. te Tilburg, duffels, baaijen. No. 756*. C. J. Mouw te Zevenbergen, kunstslot.

— Van den 16 tot den 22 is de tentoonstelling te Arnhem bezocht door 9812 personen, als: den 16 door 1436, den 17 door 1435, den 18 door 850, den 19 door 1342, den 20 door 1606, den 21 door 488, en den 22 door 2685, makende, met het bedrag der vorige opgave, 48,569 personen.

De commissie voor de loterij der tentoonstelling heeft onder meer andere fraaije en kostbare voorwerpen voor die loterij, eene mosaïktafel, eene speel-, schenk- en theetafel, eene zwart ebbenhouten tafel, eene schrijftafel, en verscheidene andere tafels, eene canapé met stoelen, meer dan ééne canapé, eene voltaire, vier piano's, eene zilveren fruitmand, een dito koffijketeltje eene byoutière, een stel damast tafelgoed, enz. aangekocht.

De *Staats-Courant* behelst nog het volgende aangaande den oogst van dit jaar in de kantons Zevenbergen, Waalwijk, Heusden, Grave en Boxmeer.

«De tarwe belooft, zoowel van de Maas als in de klei- en peeldorpen eene goede opkomst, en goede boedanigheid, hoezeer minder zwaar of wigtig dan in het vorige jaar. Men schrijft dit toe aan de voortdurende droogte en buitengewone hitte, waardoor de korrel eenigermate in volkomenheid is teruggehouden. Het stroo is langer en deugdzamer en schijnt merkelijk overvloediger te zullen zijn.

Nopens de rogge loopen de berigten uiteen. In de kantons Grave en Boxmeer is de rogge kort van halm gebleven; ook was dit gewas langs de Maasdorpen op vele plaatsen dun geplant; de gemiddelde opbrengst wordt in die kantons geschat op $^7/_{12}$ mud de vim, het stroo op $^1/_8$ minder dan in het afgeloopen jaar en daarom voor beneden een gewoon gewas gehouden.

In de kantons Zevenbergen, Waalwijk en Heusden daarentegen, acht men de rogge goed gelukt, doch minder dan in het verleden jaar; zij is van eene goede hoedanigheid en zeer blank van kleur.

Haver, garst en boonen zijn in het algemeen zeer goed gegroeid; in de kantons Grave en Boxmeer spreekt men van een slechts middelmatigen oogst, daar de felle droogte die gewassen te spoedig tot rijpheid heeft gebragt.

Boekweit belooft eene zeer goede opbrengst; de ingevallen stortregens echter zouden, bij lang aanhouden, dien toestand kunnen doen veranderen.

Het vlas, nagenoeg ingezameld, kan over het algemeen als zeer gunstig worden beschouwd.

Aardappelen zijn bij uitstek schoon gewassen; er waren dit jaar weder meer dan in vorige jaren gepoot; in sommige streken in het laatst van Junij, en in andere in de maand Julij, openbaarde zich de gewone ziekte, welke zich nogtans tot het loof bepaalt, daar de knol is vrijgebleven; intusschen gelooven sommigen dat hierdoor de vrucht spoediger en welligt niet volkomen tot rijpheid zal komen. Naar het zich laat aanzien, zal de afkomst vrij goed, de smaak redelijk, doch de vrucht klein van stuk zijn.

Klaverzaad. In de kantons Grave en Boxmeer is, na de eerste snede, de klaver grootendeels slecht opgewassen en verdroogd; ook de wormen hebben daaraan schade toegebragt; van het gewas dat goed in de bloem komt, verwacht men redelijk zaad.

In het kanton Zevenbergen zijn de vooruitzigten omtrent de in dit voorjaar geplante *jonge mede* ongunstig; de kiemen zijn nog zeer weinig ontwikkeld; van de *oude mede* heeft de fruit op vele blokken een gezond voorkomen.

In sommige streken van dit kanton heeft in Julij bij verschillende onweders de hagelslag nog al schade veroorzaakt. Intusschen acht men daar en onder Waalwijk en Heusden de vooruitzigten van den tegenwoordigen oogst in het algemeen niet ongunstig; in de kantons Grave en Boxmeer daarentegen wordt de oogst van al de veldgewassen te zamen genomen, beneden het middelmatige beschouwd.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 23 Augustus.

TARWE flaauw en alleen bij gerijf verkocht: 127 ℔ bonte Poolsche *f* 320.

ROGGE bij gerijven als voren, bij partijen *f* 6 lager afgegeven, verkocht in Entr.: 117 ℔ N. Arch. *f* 159; 117 ℔ N. Riga *f* 158; in Cons.: 123 ℔ Odessa *f* 179; 115, 116 ℔ O. Gedroogde bij gerijven *f* 165, 168.

GERST en HAVER zonder handel.

BOEKWEIT als voren: 123 ℔ Amersf. *f* 200.

KOOLZAAD: Vriesch 52 P. vl.; in Veiling gering Vriesch *f* 236, 240; op 9 vaten Olie te leveren: in Aug. $53^1/_2$ P. vl.; in Oct. eerstk. [illegible] P. vl.; in Nov. eerstk. 55 P. vl.; in April eerstk. $57^1/_2$ P. vl.

LIJNZAAD een doen: 108, 109 ℔ Petersb. *f* $8^3/_4$.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* $31^1/_2$; Vlieg. *f* $30^1/_2$, $^3/_4$; 1 Sept. eerstk. *f* $30^3/_8$; 1 Oct. eerstk. *f* $31^3/_8$ à $^1/_2$; 1 Nov. eerstk. *f* 32; 1 Dec. eerstk. *f* $32^1/_2$; 1 Mei eerstk. *f* $33^1/_2$.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* $31^1/_2$; Vlieg. *f* $30^1/_2$.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 39.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 58 à 62. — LIJNKOEKEN, per 104 st., *f* $8^1/_2$ à *f* $10^1/_2$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 24. AUGUSTUS 1852.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van f 0,00	tot f 9,00
Het dito dito Rogge Oude	» » 0,00	» » 6,35
Het dito dito Rogge Nieuwe	» » 6,00	» » 6,35
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	» » 0,00	» » 0,00
Het dito dito Boekweit	» » 0,00	» » 5,30
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.		» 0,17
Een ligt Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.		» 0,17
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.		» $0,26\frac{1}{2}$
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.		» 0,29
Een Nederl. pond Tarwe-meel		» 0,32
Een dito pond grof Tarwe-meel		» 0,16
Een dito pond Boter		» 0,69
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	f 0,00	tot f 2,10
Het 1000 Eiken Telhout		» 2,20
Het 1000 Moot Hout		» 1,90
De kar Spaanders		» 2,85
De » Struiken		» 2,80
De 100 Mutsaard		» 3,00

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (24 *Augustus*) waren genoteerd: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $64\frac{9}{16}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{9}{16}$; 3 pCt. $77\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{11}{16}$; 4 pCt. $96\frac{7}{8}$, 97, $96\frac{15}{16}$; O. Ind. Leen. 4 pCt. $96\frac{5}{8}$; Aand. Rijnspoorweg $4\frac{1}{2}$ pCt. $101\frac{1}{2}$; Belgie $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$; Fr. Oblig. 3 pCt. $71\frac{3}{8}$; Spanje Ardoius 1 pCt. $22\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{1}{2}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $44\frac{11}{16}$, $\frac{7}{16}$, $\frac{3}{4}$; Coup. Bewijzen $2\frac{15}{16}$; Amort. Sch. 6; Portugezen te Londen 5 pCt. $42\frac{13}{16}$, 43, $42\frac{7}{8}$; dito 4 pCt. $39\frac{5}{16}$; Rusland 5 pCt. 109; dito 1827—29 $107\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$; dito $4\frac{1}{2}$ pCt. $103\frac{1}{2}$; 4 pCt. bij *Hope* $91\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$; Id. bij *Stieglitz* $91\frac{3}{8}$; Polen Certif. 4 pCt. $86\frac{1}{8}$, $\frac{3}{8}$; Oosten. Metall. $77\frac{3}{4}$, $78\frac{3}{8}$; Nieuwe $2\frac{1}{2}$ pCt. 40, $\frac{11}{16}$; Nieuwe 5 pCt $90\frac{1}{2}$.

Advertentiën.

, Bevallen van eene *DOCHTER*, Vrouwe J. W. LIVINGSTON, geb. VAN ECK.

BREDA, 19 Augustus 1852.

, Heden beviel ontijdig doch vrij voorspoedig van een welgeschapen *ZOON* J. G. WILSON, geliefde Echtgenoote van

JOH^{s}. MENSE C^{s}ZOON.

BREDA,
22 Augustus 1852.

IN DE BEURS VAN BREDA

SOIRÉE MUSICALE

van de

Familie SAUVLET

op *WOENSDAG* en *DONDERDAG*, den 25. en 26. *Augustus*, des avonds ten 8 uren.

, Met toestemming van de DIRECTIE van het HARMONIE-GEZELSCHAP, onder de zinspreuk: *VLIJT EN VOLHARDING*, boven HET GOUDEN KRUIS:

CONCERT

van de

Familie SAUVLET.

Bij introductie op *VRIJDAG AVOND*, den 27. *Augustus*, ten 8 uren.

Gymnasium te Breda.

De CURSUS der BREDASCHE LATIJNSCHE SCHOLEN weder een aanvang zullende nemen op 1 *September* aanstaande, gelieve men zich ter admissie aan te melden in *den loop dezer week* bij Ondergeteekende in de *Eindstraat*, daar het gevorderde onderzoek zal plaats hebben, *Maandag*, 30 *dezer*.

BREDA, 23 Augustus 1852.
D^{r}. TH^{s}. VERWAIJEN, *Rector*.

IN LOSSING,

Schip *DANKBAARHEID*, Schipper G. VAN DER LEE, aangekomen van *Brussel* met puike **MARIEMONTSCHE KOLEN** voor rekening van

CH^{r}. VERKAAR.

BREDA, 24 Augustus 1852.

, JOSEPH HARTOG MACHIELSE, Handelaar in Huiden te *Waalwijk*, heeft ontvangen:

Circa 5000 puiks puike **BUENOS-AYRES-HUIDEN**, van circa 27 ℔ ½ Ned.

Circa 2000 drooge en droog gezouten **PERA-** en **MINAS-HUIDEN**, van 15 à 18 ℔ ½ Ned.

Heeft ook nog voorhanden:

Circa 3000 **BUENOS-AYRES-** en **MONTEVIDEO-HUIDEN**, van 54—58 ℔ ½ Ned.

Alsmede eene groote partij **CALCUTTA-HUIDJES.**

Qualiteiten en prijzen zijn zeer gunstig.

, De BURGEMEESTER van *Zevenbergen* maakt bekend, dat de gewone **KERMIS** binnen deze Gemeente een aanvang zal nemen op *Zondag den* 29. *Augustus* 1852, terwijl de **PAARDEN-** en **BEESTENMARKT** zal worden gehouden op *Woensdag den* 1. *September daaraanvolgende*, zullende daarop alle HAZARDSPELEN, RIJFELAARS enz. ten strengste worden geweerd.

De Burgemeester voornoemd,
D. NELEMANS Jz.

TENTOONSTELLING TE ARNHEM.

Namens de Commissie voor de TENTOONSTELLING van VOORTBRENGSELEN van NATIONALE NIJVERHEID wordt berigt, dat de **BILLETTEN VAN VERLOTING** der door de Commissie aangekochte Voorwerpen verkrijgbaar gesteld zijn, voor de Stad *Breda*, bij de Uitgevers dezer.

BEKENDMAKING.

AANBESTEDING.

M^{r}. L. D. STORM te *Breda* zal op *Dingsdag den* 31. *Augustus aanstaande*, des voormiddags ten 10 uren, op het Landgoed, genaamd *Wolfslaar*, onder *Ginneken*, overgaan tot de **AANBESTEDING** van:

1°. Het DEMPEN, OPHOOGEN en NIVELEREN van een gedeelte GRACHT of VIJVER, gelegen te *Klein Wolfslaar*.

2°. Het DEMPEN, OPHOOGEN en NIVELEREN van een gedeelte RIETHIL mede te *Klein Wolfslaar*, op de Voorwaarden, alsdan bekend te maken.

Het te verrigten werk zal dagelijks kunnen worden opgenomen en de aanwijzing daarvan zal ter plaatse geschieden, door den Arbeider VERSTALEN aldaar.

, Door W. J. THIEME te *Zutphen* is uitgegeven:

WAT IS WAAR, WAT ONWAAR

IN HET

DIERLIJK MAGNETISME?

KRITISCHE BESCHOUWING

DER

MESMERISCHE DAADZAKEN EN THEORIEN,

DOOR

DANIEL NOBLE,

Geneesheer te MANCHESTER.

Uit het Engelsch vertaald

DOOR

J. N. RAMAER, M. D.

Eersten Geneesheer bij het Provinciaal Krankzinnigen-Gesticht te ZUTPHEN, enz.

Prijs f 1,60.

, *Door* J. DE LANGE *te* DEVENTER *is verzonden:*

DE ZEVENTIENDE JAARGANG

VAN DEN

OVERIJSSELSCHEN ALMANAK

VOOR

Oudheid en Letteren, 1852.

In gr. 12mo. *f* 1,50,

waarin de volgende stukken: *Bijdrage tot de kennis van den ouden loop van den IJsel tusschen Westervoort en Deventer, door* M^{r}. R. W. TADAMA; — *Eene wereldkaart uit de middeleeuwen, door* M.; — ALEXANDER HEGIUS, *door* M.; — *Oude formaliteiten bij het doen van donatien, door* M.; — *De IJsel, als* [illegible] *als waterweg, van de vroegere* [illegible] *proeve door* M^{r}. E. A. JORDENS [illegible]; — *Oude munten, door* J. M. V. R.; — [illegible] *Hasselt door de spaanschgezinden, op den 27 September* 1584, *door* F. A. EBBINGE WUBBEN; — *Het alliantietraktaat met Frankrijk van 16 Mei* 1795, *door* M^{r}. J. VAN DOORNINCK; — *De schrijver van den tegenwoordigen staat van Overijssel, door* [illegible]

, Door BROESE & COMP., te *Breda*, is op den 23. Augustus 1852 aan het Stedelijk Bestuur hunner Woonplaats ter vertaling in het Nederduitsch vertoond:

Napoléon Roussel, éloges de l'âme vers Dieu. Paris, 1852.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.